

การพัฒนาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*

วรรณกร พรประเสริฐ¹ รักษ์ิต สุทธิพงษ์²

(วันที่รับบทความ: 19 สิงหาคม 2562; วันแก้ไขบทความ: 16 ตุลาคม 2562; วันที่ตอบรับบทความ: 22 ตุลาคม 2562)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และ 2) ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ รวมทั้งสิ้น 2,200 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม Mplus

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีจำนวน 3 องค์ประกอบ 22 ตัวชี้วัด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปลอมแปลงและเปิดเผยข้อมูลผู้อื่นทางโซเชียลมีเดีย (10 ตัวชี้วัด) องค์ประกอบที่ 2 คำทอและข่มขู่ผู้อื่นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (7 ตัวชี้วัด) และองค์ประกอบที่ 3 กีดกันและลบผู้อื่นออกจากการสนทนาออนไลน์ (5 ตัวชี้วัด)
2. องค์ประกอบ และตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square = 99.639, df = 89, ค่า p-value = 0.2069, RMSEA = 0.011, CFI = 0.999 และ SRMR = 0.016) และมีความตรงเชิงโครงสร้าง โดยที่ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวชี้วัด

คำสำคัญ: องค์ประกอบ, ตัวชี้วัด, การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์, นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

* บทความวิจัย สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, 2562

¹ อาจารย์, สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, E-mail: praewphornprasert@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

The Development of the Cyber Bullying Factor and Indicators of Undergraduate Students in Higher Education Institutions *

Wannakorn Phornprasert¹ Ruksit Suttipong²

(Received: August 19, 2019; Revised: October 16, 2019; Accepted: October 22, 2019)

Abstract

The purpose of this research were to 1) study the cyber bullying factor and indicators of undergraduate students in higher education institutions, and 2) investigate the construct validity of cyber bullying factor and indicators of undergraduate students in higher education institutions. The sample was consisted of 2,200 undergraduate students in higher education institutions with selected from a multi-stage random sampling. The research instruments were a rating scale questionnaire. Statistic for data analysis consisted of exploratory factor analysis and second order confirmatory factor analysis which computed Mplus program.

The result revealed that:

1. the factor of the cyber bullying factor and indicators of undergraduate students in higher education institutions consisted of 3 factors include, counterfeiting and revealing others' personal via social media (10 indicators), abusing and intimidating others via internet (7 indicators), and depriving and deleting other from online chat (3 indicators).

2. the factor and indicators of the cyber bullying factor and indicators of undergraduate students in higher education institutions correlated with empirical data (Chi-square = 99.639, df = 89, ค่า p-value = 0.2069, RMSEA = 0.011, CFI = 0.999 และ SRMR = 0.016) and had construct validity with factor loading have statistical significance at the level of .01 on all indicators

Keywords: Factor, Indicators, Cyber Bullying, Undergraduate Students

* Research Article from Education Program, School of Education, University of Phayao, 2019

¹ Lecturer, Education Program, School of Education, University of Phayao, E-mail: praewphornprasert@gmail.com

² Assistant Professor, Education Program, School of Education, University of Phayao

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

ในปัจจุบันเป็นสังคมเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ประกอบกับเทคโนโลยีดิจิทัลนั้นได้กลายเป็นปัจจัยที่ 5 ของมนุษย์ไปแล้ว ส่งผลให้วิถีชีวิตและพฤติกรรมของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม (Castells, 2000) โดยเฉพาะการเข้าถึงสื่อออนไลน์และอินเทอร์เน็ตที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งโทรศัพท์มือถือที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็ถูกพัฒนาให้กลายเป็นโทรศัพท์มือถือในรูปแบบของสมาร์ทโฟน (Smartphone) ที่รวมทุกการใช้งานไว้ในโทรศัพท์เพียงเครื่องเดียว อาทิ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต การถ่ายรูปและอัปโหลดวิดีโอ หรือไว้สำหรับเก็บข้อมูลส่วนตัวที่สำคัญไว้ในสมาร์ทโฟน รวมไปถึงการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ผ่าน Facebook, Line, Instagram เป็นต้น (Donner, 2010)

จากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลข้างต้น สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการสำรวจประชากรจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มคนที่ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือสูงที่สุดก็คือกลุ่มคนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมากถึงร้อยละ 71.70, 95.10 และ 99.50 ตามลำดับ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561) เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนิสิตนักศึกษาเติบโตและใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา และถึงแม้ว่าเทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยอำนวยความสะดวกและนำมาซึ่งประโยชน์ที่มากมาย แต่อย่างไรก็ตามก็นำมาซึ่งความเสี่ยงมากมายหลากหลายรูปแบบเช่นกัน ทั้งนี้ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในรูปแบบใหม่ของการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งถือเป็นความรุนแรงที่ไม่เพียงแต่จะสร้างความเจ็บปวดทางร่างกายและจิตใจต่อผู้ที่โดนกระทำเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต และความสัมพันธ์ทางสังคมอีกด้วย นั่นก็คือการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyberbullying) (Shariff, 2008) สอดคล้องกับผลการวิจัยของแพทย์หญิงพรรณพิมล วิปุลากร ที่ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มวัยรุ่นแสดงพฤติกรรมที่เป็นความเสี่ยงมากขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามมา โดยเฉพาะการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ ทั้งนี้ผลจากการสำรวจในประเทศไทยพบว่ากลุ่มวัยรุ่นยอมรับว่าเคยถูกรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ อาทิ การถูกนินทา และคำทอผ่านโทรศัพท์มือถือ การถูกบันทึก เผยแพร่ข้อมูลออนไลน์ในลักษณะให้ร้าย การนำข้อมูลส่วนตัวที่เป็นความลับของผู้อื่นไปเผยแพร่ รวมถึงการลบ หรือการบล็อกผู้อื่นออกจากกลุ่มสังคมออนไลน์ ทั้งนี้การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์สามารถกระทำได้อย่างได้อย่างอิสระ เนื่องจากผู้รังแกไม่ต้องใช้พลังกำลัง เพียงแต่ใช้เพียงคีย์บอร์ดแทนการใช้เสียงเพื่อให้เหยื่อเกิดความเจ็บปวด ส่งผลให้บุคคลนั้นได้รับความเสียหาย อับอาย และถูกดูหมิ่น (Huand & Chou, 2010; พิมพ์วลย์ บุญมงคล และคณะ, 2552; ศิวพร ปกป้อง และวิมลทิพย์ มุสิกพันธ์, 2553) ซึ่งเป็นที่น่ากังวลว่าผู้ถูกรังแกมีแนวโน้มเป็นโรคซึมเศร้า หวาดวิตก มีสมาธิต่ำ แยกตัวออกจากสังคม และมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงกับผู้อื่นมากขึ้น รวมไปถึงการฆ่าตัวตาย (Mishna, et al., 2008; Conway, 2009; ปัญญาสมาพันธ์เพื่อการวิจัยแห่งประเทศไทย, 2553)

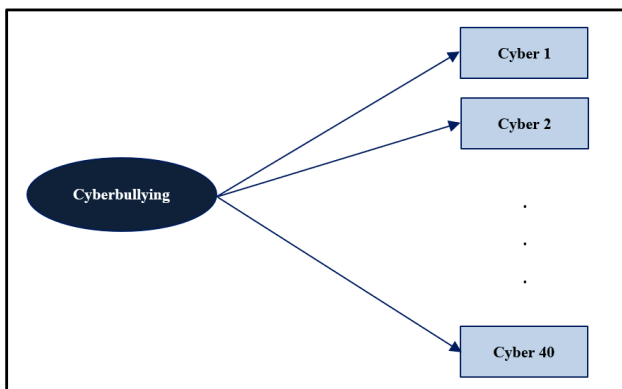
จากปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ว่าการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ถือเป็นภัยเงียบที่กำลังคุกคามกลุ่มนิสิตนักศึกษาอยู่ไม่น้อย ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ทุกกลุ่มคนควรให้ความสนใจและตระหนักถึงผลกระทบที่ตามมา เนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่ได้เกิดกับแค่เฉพาะกลุ่มนิสิตนักศึกษาเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงชุมชน สังคม และประเทศชาติตามมาอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษา เนื่องจากการศึกษางานวิจัยที่มีผู้ทำการศึกษาไว้เกี่ยวกับการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ ยังไม่พบในบริบทของประเทศไทยถึงความชัดเจนขององค์ประกอบการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ อีกทั้งผลที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำองค์ประกอบที่ได้ไปตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง เพื่อเป็นการกำหนดขอบเขตขององค์ประกอบการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ให้มีความชัดเจน อันจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษาในการสำรวจตนเอง ประกอบกับคณาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา สามารถนำสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นกรอบในการประเมินพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ รวมทั้งนำไปออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ รวมถึงเพิ่มทักษะความสามารถในการจัดการกับการถูกกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ให้กับนิสิตนักศึกษาให้สามารถเติบโตและใช้ชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมของการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ทั้งนี้พฤติกรรมของการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและนำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นขอบเขตของการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ ประกอบด้วยแนวคิดของ Folkman & Lazarus (1984); Cook & Heppner (1997); Kowalski, Limber, & Agatston (2008); Huang & Chou (2010) ทำให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย พบว่าการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ ยังไม่มีองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ชัดเจน มีเพียงพฤติกรรมที่ได้จากการสังเคราะห์จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ได้จำนวน 40 พฤติกรรม ผู้วิจัยจึงนำพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ดังกล่าว มาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และเพื่อให้ผลการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่กระจายอยู่ทั่ว 5 ภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 73 มหาวิทยาลัย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 1,000 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) มีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยใช้ภูมิภาคทั้ง 5 ภูมิภาค ๆ ละ 2 มหาวิทยาลัย

2) ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากรายชื่อมหาวิทยาลัย แยกตามภูมิภาคทั้ง 5 ภาค ทำให้ได้จำนวนสถาบันอุดมศึกษา ทั้งสิ้น 10 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

3) ทำการสุ่มนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยละ 100 คน โดยสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) ทำให้ได้จำนวนนิสิตนักศึกษาทั้งสิ้น 1,000 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มคณะวิชา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ โดยมีวิธีในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ เพื่อทำการสังเคราะห์คุณลักษณะหรือพฤติกรรมของการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์

2) นำคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ที่ได้จากการสังเคราะห์ มาสร้างเป็นข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 40 ข้อ

3) ผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.71 ถึง 1.00

4) นำเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตระดับปริญญาตรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จาก 4 มหาวิทยาลัยๆ ละ 50 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งในการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.869

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) โดยสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีองค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และหมุนแกนองค์ประกอบแบบมูมลาก ด้วยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Rotation Method)

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่กระจายอยู่ทั่ว 5 ภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 73 มหาวิทยาลัย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 1,200 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) มีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยใช้ภูมิภาคทั้ง 5 ภูมิภาคๆ ละ 2 มหาวิทยาลัย

2) ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากรายชื่อมหาวิทยาลัย แยกตามภูมิภาคทั้ง 5 ภาค ทำให้ได้จำนวนสถาบันอุดมศึกษา ทั้งสิ้น 10 สถาบัน ทั้งสิ้น 10 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3) ทำการสุ่มนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยละ 120 คน โดยสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) ทำให้ได้จำนวนนิสิตนักศึกษา ทั้งสิ้น 1,200 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มคณะวิชา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 22 ข้อ โดยมีวิธีในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) จากการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจในขั้นตอนที่ 1 ทำให้ได้จำนวนองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ 22 ตัวชี้วัด ผู้วิจัยจึงนำตัวชี้วัดทั้ง 22 ตัวชี้วัด มาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัย

2) ผู้วิจัยเครื่องมือวิจัยไปทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตระดับปริญญาตรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งในการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.899

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และผลบวกสะสมร้อยละของความแปรปรวน

องค์ประกอบ	Eigen Values	% of Variance	Cumulative % of Variance
1	13.343	33.358	33.358
2	2.197	5.492	38.850
3	1.873	4.682	43.532
4	1.679	4.198	47.730
5	1.492	3.730	51.460
6	1.340	3.349	54.809
7	1.265	3.162	57.971
8	1.109	2.773	60.744
9	1.068	2.670	63.414
10	1.005	2.512	65.925

จากตารางที่ 1 พบว่า การสกัดองค์ประกอบได้จำนวน 10 องค์ประกอบ ค่าร้อยละของความแปรปรวนทั้ง 10 องค์ประกอบ มีค่า 65.925 นั่นคือ ทั้ง 10 องค์ประกอบนี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทั้งหมดได้ร้อยละ 65.925

จากนั้นผู้วิจัยทำการหมุนแกนองค์ประกอบแบบมูมจาก ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Rotation Method) และกำหนดค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป และในองค์ประกอบนั้นควรมีตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการตัดตัวแปรที่มี Cross Loading มากกว่า 1 องค์ประกอบ ทำให้ได้จำนวนองค์ประกอบจำนวน 3 องค์ประกอบ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบเมื่อหมุนแกนหลังสกัดองค์ประกอบ และชื่อองค์ประกอบการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ค่าร้อยละของความแปรปรวน และผลบวกสะสมร้อยละของความแปรปรวน

ชื่อองค์ประกอบ	จำนวนตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
องค์ประกอบที่ 1 “ปลอมแปลงและเปิดเผยข้อมูลผู้อื่นทางโซเชียลมีเดีย”	10	ระหว่าง 0.533 ถึง 0.736
องค์ประกอบที่ 2 “คำทอและข่มขู่ผู้อื่นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต”	7	ระหว่าง 0.418 ถึง 0.532

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชื่อองค์ประกอบ	จำนวนตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
องค์ประกอบที่ 3 “กีดกันและลบผู้อื่นออกจากการสนทนาออนไลน์”	5	ระหว่าง 0.403 ถึง 0.617

จากตารางที่ 2 พบว่า มีองค์ประกอบที่ชัดเจนเพียง 3 องค์ประกอบ สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้
องค์ประกอบที่ 1 “ปลอมแปลงและเปิดเผยข้อมูลผู้อื่นทางโซเชียลมีเดีย (Cyber1)” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.533 ถึง 0.736 มีค่าไอเกน เท่ากับ 13.343 ประกอบด้วยตัวชี้วัด จำนวน 10 ตัว ได้แก่ 1) อัปเดตประวัติไอของผู้อื่นที่มีสภาพบกพร่องทางร่างกาย และนำไปเผยแพร่เพื่อความสนุกสนาน (Y1), 2) นำความลับของเพื่อนมาเปิดเผยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Y2), 3) ตัดต่อภาพของบุคคลอื่นและนำไปเผยแพร่จนก่อให้เกิดความเสียหาย (Y3), 4) นำปมด้อยของผู้อื่นไปเปิดเผยต่อสาธารณะ (Y4), 5) การแลกเปลี่ยนความลับของผู้อื่นกับบุคคลที่สาม (Y5), 6) ตัดต่อรูปภาพนำเกลียด หรือการแอบถ่ายภาพบุคคลที่น่าเข้ามาเผยแพร่ประจาน (Y6), 7) สร้างข่าวลือออนไลน์หรือทำให้เกิดกระแสการต่อต้านบุคคลอื่น (Y7), 8) กุข่าวโคมลอย เรื่องที่ไม่เป็นความจริง เพื่อทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด และร่วมประณามผู้ถูกระทำด้วยวาจา (Y8), 9) ใช้อุบายให้ผู้อื่นเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวแล้วนำไปเผยแพร่ต่อในโซเชียลมีเดีย (Y9), และ 10) แอบเข้าใช้งานบัญชีสื่อออนไลน์ของผู้อื่น แล้วแกล้งโพสต์ข้อความหรือรูปภาพที่น่าอับอายลงในโซเชียลมีเดีย (Y10)

องค์ประกอบที่ 2 “คำทอและข่มขู่ผู้อื่นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Cyber2)” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.418 ถึง 0.532 มีค่าไอเกน เท่ากับ 2.197 ประกอบด้วยตัวชี้วัด จำนวน 7 ตัว ได้แก่ 1) ล้อเลียนพฤติกรรมที่ไม่ดีของผู้อื่นจนก่อให้เกิดความอับอาย (Y11), 2) กล่าวถึงผู้อื่นในทางอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียงและเสียเกียรติ (Y12), 3) ใส่ความผู้อื่นจนเสื่อมเสียชื่อเสียงต่อบุคคลที่สาม (Y13), 4) ขู่ทำร้ายบุคคลอื่น (Y14), 5) ใส่ร้ายผู้อื่นให้บุคคลที่สามเกิดความเกลียดชัง (Y15), 6) แอบอ้างชื่อบุคคลอื่นในการสนทนา จนก่อให้เกิดความเสียหาย (Y16), และ 7) นินทาผู้อื่นในทางที่เสียหาย (Y17)

องค์ประกอบที่ 3 “กีดกันและลบผู้อื่นออกจากการสนทนาออนไลน์ (Cyber3)” มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.403 ถึง 0.617 มีค่าไอเกน เท่ากับ 1.873 ประกอบด้วยตัวชี้วัด จำนวน 5 ตัว ได้แก่ 1) ลบผู้อื่นออกจากการสนทนา หรือลบออกจากการเป็นเพื่อนทางโซเชียลมีเดีย (Y18), 2) กีดกันบุคคลที่ไม่ชอบออกจากการสนทนา (Y19), 3) ให้บุคคลที่สามลบเพื่อนบางคนออกจากการสนทนา (Y20), 4) บล็อกผู้อื่นไม่ให้เข้ากลุ่มในสังคมออนไลน์ โดยสร้างความหมางเมิน หรืออคติผ่านข้อความ (Y21), และ 5) สร้างเว็บไซต์หรือเพจต่อต้านหรือกีดกันบุคคลอื่น (Y22)

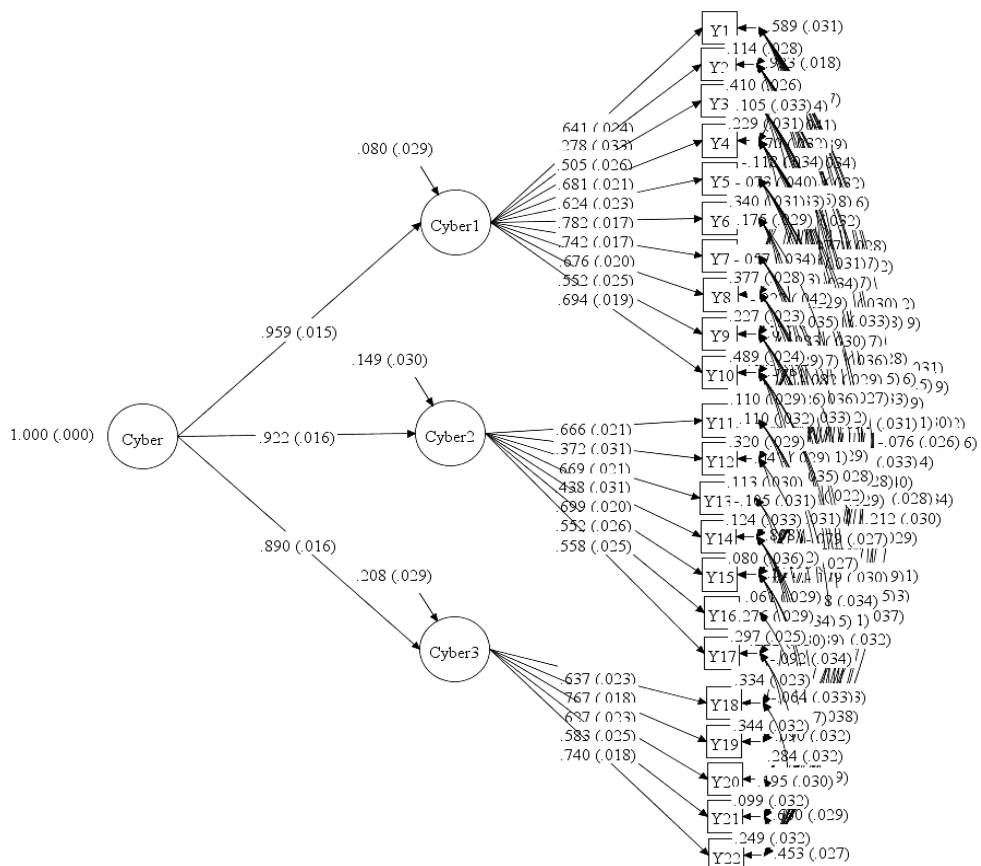
2. ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second Order Confirmatory Factor Analysis) แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

องค์ประกอบการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์	ตัวชี้วัด	Factor loading	SE	t	R ²
Cyber1		0.959	0.015	64.530 **	0.920
	Y1	0.641	0.024	26.663 **	0.411
	Y2	0.278	0.033	8.483 **	0.077
	Y3	0.505	0.026	19.210 **	0.255
	Y4	0.681	0.021	32.852 **	0.463
	Y5	0.624	0.023	27.512 **	0.390
	Y6	0.782	0.017	44.977 **	0.612
	Y7	0.742	0.017	43.703 **	0.551
	Y8	0.676	0.020	33.246 **	0.456
	Y9	0.552	0.025	22.466 **	0.304
Cyber2	Y10	0.694	0.019	35.597 **	0.482
		0.922	0.016	56.167 **	0.851
	Y11	0.666	0.021	31.136 **	0.444
	Y12	0.372	0.031	12.046 **	0.138
	Y13	0.669	0.021	31.665 **	0.447
	Y14	0.438	0.031	14.006 **	0.192
	Y15	0.699	0.020	34.917 **	0.489
Cyber3	Y16	0.552	0.026	21.281 **	0.305
	Y17	0.558	0.025	22.220 **	0.312
		0.890	0.016	54.875 **	0.792
	Y18	0.637	0.023	27.379 **	0.406
	Y19	0.767	0.018	43.007 **	0.589
	Y20	0.627	0.023	27.387 **	0.393
	Y21	0.583	0.025	23.305 **	0.340
	Y22	0.740	0.018	40.190 **	0.547
Chi-square = 99.639,		df = 89,	p-value = 0.2069		
RMSEA = 0.011,		CFI = 0.999,	SRMR = 0.016		

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เมื่อทำการปรับโมเดลเชิงสมมติฐานจำนวน 117 ครั้ง ทำให้โมเดลเชิงสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลประจักษ์ โดยมีค่าสถิติ Chi-square เท่ากับ 99.639 ที่ df เท่ากับ 89 ค่า p-value เท่ากับ 0.2069 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าค่า RMSEA เท่ากับ 0.011 ค่า CFI เท่ากับ 0.999 และค่า SRMR เท่ากับ 0.016 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Measures) โดยที่น้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ มีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าระหว่าง 0.890 ถึง 0.959 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวชี้วัดทั้ง 22 ตัวชี้วัด ค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวชี้วัด โดยมีค่าระหว่าง 0.278 ถึง 0.782 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลประจักษ์ในระดับดีมาก และมีความตรงเชิงโครงสร้าง สามารถแสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบ ตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ 22 ตัวชี้วัด ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีความตรงเชิงโครงสร้าง ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปราย ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ปลอมแปลงและเปิดเผยข้อมูลผู้อื่นทางโซเชียลมีเดีย ประกอบด้วยตัวชี้วัด ได้แก่ 1) อัคคีลปวิดิโอของผู้ที่มีสภาพบกพร่องทางร่างกาย และนำไปเผยแพร่เพื่อความสนุกสนาน 2) นำความลับของเพื่อนมาเปิดเผยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ 3) ตัดต่อภาพของบุคคลอื่นและนำไปเผยแพร่จนก่อให้เกิดความเสียหาย 4) นำปมด้อยของผู้อื่นไปเปิดเผยต่อสาธารณะ 5) การแลกเปลี่ยนความลับของผู้อื่นกับบุคคลที่สาม 6) ตัดต่อรูปภาพน่าเกลียด หรือการแอบถ่ายภาพหลุดที่นำเข้ามาเผยแพร่ประจาน 7) สร้างข่าวลือออนไลน์หรือทำให้เกิดกระแสการต่อต้านบุคคลอื่น 8) กุข่าว โคมลอย เรื่องที่ไม่เป็นความจริง เพื่อทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด และร่วมประณามผู้ถูกกระทำด้วยวาจา 9) ใช้อุบายให้ผู้อื่นเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวแล้วนำไปเผยแพร่ต่อในโซเชียลมีเดีย และ 10) แอบเข้าใช้งานบัญชีสื่อออนไลน์ของผู้อื่นแล้วแกล้งโพสต์ข้อความหรือรูปภาพที่น่าอับอายลงในโซเชียลมีเดีย ทั้งนี้เนื่องมาจากกลุ่มวัยรุ่นมีการไว้วางใจเทคโนโลยีดิจิทัลมากเกินไป ทำให้บางครั้งอาจมีการโพสต์ข้อมูลที่มีความเป็นส่วนตัวผิดที่ผิดเวลา นำมาซึ่งปัญหาที่ร้ายแรงต่อตัวผู้โพสต์เองได้ ซึ่งหลายครั้งการโพสต์ข้อมูลส่วนตัวก็นำมาซึ่งปัญหาที่ร้ายแรงตามมา ประกอบกับการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ในยุคนี้สามารถเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว ทำให้บางกลุ่มคนใช้ช่องทางของเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อกลั่นแกล้งกันผ่านโซเชียล โดยการปลอมแปลงและเปิดเผยข้อมูลผู้อื่นจนทำให้ผู้อื่นเกิดผลกระทบต่อบทบาทร่างกายและจิตใจของผู้อื่น สอดคล้องงานวิจัยของ Kowalski, Limber, & Agatston (2008) ที่พบว่าพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ส่วนใหญ่จะเป็นการเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวและความลับของผู้อื่น หรือแม้แต่การเผยแพร่ข้อมูลเท็จจนทำให้ผู้อื่นเสียหาย อับอาย และถูกดูหมิ่นเกลียดชัง การสวมรอยตัวตนผู้อื่นเพื่อสร้างความเสียหาย รวมถึงการทำร้ายร่างกายผู้อื่นแล้วถ่ายภาพหรืออัคคีลปวิดิโอประจานออกสื่อโซเชียลมีเดีย เช่นเดียวกันกับ Hims (2011) ที่พบว่า การปลอมข้อมูลและการแอบอ้างชื่อผู้อื่นสามารถทำได้ง่ายในยุคนี้ เนื่องจากธรรมชาติของข้อมูลที่อยู่ในโซเชียลมีเดียสามารถที่จะเลียนแบบหรือปลอมตัวเป็นผู้อื่นได้ค่อนข้างง่าย ส่งผลต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ ทำให้เกิดการเสื่อมเสียชื่อเสียง และงานวิจัยของคิฟพร ปกป้อง และวิมลทิพย์ มุกสิกพันธ์ (2553) ที่พบว่า พฤติกรรมการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเอาข้อมูลที่ทำให้ผู้อื่นเสียหายไปเผยแพร่ทางโซเชียลมีเดีย ซึ่งสามารถทำได้ง่ายเนื่องจากการกระทำผู้อื่นโดยไม่ต้องเปิดเผยตัวตนที่แท้จริง

องค์ประกอบที่ 2 คำทอและข่มขู่ผู้อื่นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วยตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ล้อเลียนพฤติกรรมที่ไม่ดีของผู้อื่นจนก่อให้เกิดความอับอาย 2) กล่าวถึงผู้อื่นในทางอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียงและเสียเกียรติ 3) ใส่ความผู้อื่นจนเสื่อมเสียชื่อเสียงต่อบุคคลที่สาม 4) บู่ทำร้ายบุคคลอื่น 5) ใส่ร้าย

ผู้อื่นให้บุคคลที่สามเกิดความเกลียดชัง 6) แอบอ้างชื่อบุคคลอื่นในการสนทนา จนก่อให้เกิดความเสียหาย และ 7) นินทาผู้อื่นในทางที่เสียหาย ที่เป็นเช่นนี้เพราะเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลเกิดความรวดเร็ว สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทุกที่และทุกเวลาผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้หลากหลายประเภท แต่ก็มักพบว่ามีบางกลุ่มคนใช้ช่องทางการสื่อสารนี้ในลักษณะที่ไม่เหมาะสม อาทิ การสื่อสารที่มีเจตนาหมิ่นประมาทต่อผู้อื่น และอาจนำมาซึ่งปัญหาการทะเลาะวิวาทกันในชีวิตจริง เป็นต้น เป็นไปตาม Turnage (2007) และ Bhat (2008) ที่พบว่าคำทอและข่มขู่ผู้อื่นผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นการกระทำระหว่างบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีลักษณะของข้อความที่มีรูปแบบของความเป็นศัตรู รุกราน ข่มขู่ คุกคาม ไล่ออกผู้อื่น และรวมไปถึงการส่งข้อความมีลักษณะของการนินทาผู้อื่น และใช้ข้อความหยาบคายต่อผู้อื่นซ้ำ ๆ เช่นเดียวกันกับ Huang & Chou (2010) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์นั้นอาจส่งผลให้ผู้ถูกกระทำเกิดอาการซึมเศร้าได้ โดยการใช้อินเทอร์เน็ตในการกระทำพฤติกรรมใด ๆ เพื่อต้องการสร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น ซึ่งครอบคลุมถึงการล่วงละเมิด การก่อกวน การข่มขู่ การคุกคาม คุกคาม จนทำให้เสียชื่อเสียงสอดคล้องกับวิมลทิพย์ และคณะ (2552) ที่ได้ทำการสำรวจพฤติกรรมการข่มเหงรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ของกลุ่มวัยรุ่น พบว่ากลุ่มวัยรุ่นยอมรับว่าเคยถูกรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ ซึ่งการถูกรังแกที่ถูกกระทำบ่อยที่สุดคือ การถูกนินทาคำทอ เช่นเดียวกับพิมพวัลย์ และคณะ (2552) ที่ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับการรังแกทางไซเบอร์ พบว่ากลุ่มวัยรุ่นเคยถูกรังแกทางไซเบอร์ร้อยละ 45.40 แบ่งเป็นการถูกรังแกในลักษณะของการโจมตีข่มขู่ และถูกผู้อื่นนินทาให้ร้ายในทางที่เสื่อมเสีย

องค์ประกอบที่ 3 กีดกันและลบผู้อื่นออกจากการสนทนาออนไลน์ ประกอบด้วยตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ลบผู้อื่นออกจากกลุ่มการสนทนา หรือลบออกจากการเป็นเพื่อนทางโซเชียลมีเดีย 2) กีดกันบุคคลที่ไม่ชอบออกจากกลุ่มการสนทนา 3) ให้อีกบุคคลที่สามลบเพื่อนบางคนออกจากกลุ่มการสนทนา 4) บล็อกผู้อื่นไม่ให้เข้ากลุ่มในสังคมออนไลน์ โดยสร้างความหมางเมิน หรืออคติผ่านข้อความ และ 5) สร้างเว็บไซต์หรือเพจต่อต้านหรือกีดกันบุคคลอื่น ทั้งนี้เป็นเพราะไม่ว่าในสังคมใด ๆ ก็ตาม มักมีการกีดกันผู้อื่นออกจากกลุ่มของตนเอง ประกอบกับในยุคนี้ที่เป็นยุคเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้การติดต่อสื่อสารและสนทนากันผ่านเครือข่ายออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันหลากหลายประเภท อาทิ Facebook Line เป็นต้น ดังนั้นเมื่อมีการสนทนากันในลักษณะที่ไม่เหมาะสมหรือทำให้เกิดความไม่พอใจในระหว่างสนทนาออนไลน์ ก็ทำให้เกิดพฤติกรรมกีดกันและลบผู้อื่นออกจากการสนทนาออนไลน์ได้ เป็นไปตามที่ Nansel (2001) และ David (2007) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์เป็นการเพิกเฉย ละเลย ไม่สนใจ รวมถึงการกีดกันไม่ให้เข้ากลุ่มเพื่อน สอดคล้องงานวิจัยของ Kowalski, Limber, & Agatston (2008) ที่พบว่าการกีดกันและลบผู้อื่นออกจากการสนทนาออนไลน์สามารถทำได้ง่ายผ่านคอมพิวเตอร์ โดยการลบหรือการปิดกั้นออกจากรายชื่อเพื่อน ห้องสนทนา กลุ่มอินเทอร์เน็ต กลุ่มเครือข่ายหรือเว็บไซต์

เกมส์ เช่นเดียวกันกับ Williams (2001) ที่พบว่า ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหรือโดนคิดกัน ลบ หรือการถูกบดขยี้จากกลุ่มบนโลกไซเบอร์ได้กลายเป็นการกระทำที่พบว่ามีมากขึ้นเรื่อย ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ 22 ตัวชี้วัด ดังนั้นคณาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบทางการศึกษา ควรจะนำองค์ประกอบและตัวชี้วัดเหล่านี้ไปออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอน หรือสอดแทรกไว้ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education) เพื่อให้ให้นิสิตนักศึกษาได้ทราบถึงผลกระทบ และเพื่อเป็นการเพิ่มทักษะสามารถในการถูกกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. คณาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สามารถนำองค์ประกอบและตัวชี้วัดการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ไปเป็นกรอบในการประเมินพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในลักษณะการพัฒนาแบบวัดและเกณฑ์ปกติของการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตามองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน เพื่อจะได้ทราบถึงระดับของการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ว่าอยู่ในระดับใด หากพบว่าอยู่ในระดับต่ำ จะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้สามารถนำปัจจัยที่ส่งผลไปวางแผนในการพัฒนาและส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีความรู้ ความพร้อม และสร้างความตระหนักให้กับนิสิตนักศึกษาได้รับรู้ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์

เอกสารอ้างอิง

ปัญญาสัมพันธ์เพื่อการวิจัยแห่งประเทศไทย. (2553). *พฤติกรรมกรข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทย เขตกรุงเทพมหานคร*. นครปฐม: สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล.

พิมพ์วลย์ บุญมงคล, ณัฐรัชต์ สาเมาะ, Timo T. Ojanen, รณภูมิ สามัคคีคารมย์, และ Thomas E.

Guadamuz. (2557). การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 6(1), 351-363.

- คิวพร ปกป้อง และวิมลทิพย์ มุสิกพันธ์. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการกระทำความรุนแรงทั้งทางกายและการข่มเหงรังแกผ่านทางโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทย*. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2561). *สรุปผลที่สำคัญ สำหรับการมี การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2560 (ไตรมาส 1)*. กรุงเทพฯ: กองสถิติ พยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- Bhat, S. C. (2008). Cyber Bullying: Overview and Strategies for School Counsellors, Guidance Officers, and All School Personnel. *Australian Journal of Guidance and Counselling*, 18(1), 53-66.
- Conway, A. (2009). *The internet generation: Bullying has gone digital the impact of cyberbullying on adolescent identity*. Master's thesis, Ireland: University of Dublin.
- Cook, S. W., & Heppner, P. P. (1997). A psychometric study of three coping measures. *Educational and Psychological Measurement*, 57(6), 506-523.
- David, C. & Hertz, M.F. (2007). Electronic Media, violence, and adolescents: An emerging public health problem. *Journal of Adolescent Health*, 41(6), 1-5.
- Donner, J. (2010). Research approaches to mobile use in the developing world: A review of the literature. *Journal of Information Society*, 24(3), 140-159.
- Folkman, R. S., & Lazarus, S. (1984). *Stress appraisal and coping*. New York: Springer Publishing Company.
- Huang, Y. Y., & Chou, C. (2010). An analysis of multiple factors of cyberbullying among junior high school students in Taiwan. *Journal of Computers in Human Behavior*, 26(6), 1581-1590.
- Hins, N. H. (2011). *Traditional bullying and cyber-bullying: are the impacts on self-concept the same*. Doctor of Education, Western Carolina University.
- Kowalski, R. M., Limber, Susan P., & A gatston, Patricia W. (2008). *Cyber bullying: bullying in the digital age*. Massachusetts: Blackwell.
- Mishna, F., Saini, M., & Solomon, S. (2009). Ongoing and online: Children and youth's perceptions of cyberbullying. *Children and Youth Services Review*, 31(12), 1222-1228.
- Nansel, T.R., Overpeck, M., Pilla, R.S., Ruan, W.J., Simons-Morton, B. & Scheidt, P. (2001). Bullying behaviors among US youth: Prevalence and association with psychosocial adjustment. *Journal of the American Medical Association*, 285(16), 2094-2100.

- Shariff, S. (2008). *Cyber-Bullying: Issues and solutions for the school, the classroom and the home*. Oxon, United Kingdom: Routledge.
- Turnage, A. (2007). Email flaming Behaviors and organizational conflict. *Journal of Computer Mediated Communication*, 13(1), 43-59.
- Williams, K. D. (2001). *Ostracism: the power of silence*. New York: Guilford Press.
